

ВИСОКА ПОСЛОВНО ТЕХНИЧКА ШКОЛА
СТРУКОВНИХ СТУДИЈА -УЖИЦЕ

др Радомир Стојановић

Предмет:

ПРЕДУЗЕТНИШТВО
II ДЕО

2016 година

10. ИНСТИТУЦИОНАЛНА ПОДРШКА РАЗВОЈУ ПРЕДУЗЕТНИШТВА

- РАЗВОЈ ПРЕДУЗЕТНИШТВА (И СЕКТОРА МСП) ЈЕ **НЕЗАМИСЛИВ (И НЕМОГУЋ) БЕЗ ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ ПОДРШКЕ!!!**
- **ЗАШТО?**
ЗБОГ ПОЗНАТИХ ОГРАНИЧЕЊА КОЈА СУ КАРАКТЕРИСТИЧНА ЗА ПОЧЕТНИКЕ И СЕКТОР МСП
- ИНСТИТУЦИОНАЛНА ПОДРШКА СЕКТОРУ СЕ ПРИМЕЊУЈЕ **И** У **НЕРАЗВИЈЕНИМ И ЗЕМЉАМА У РАЗВОЈУ** **АЛИ И** У **НАЈРАЗВИЈЕНИЈИМ ЕКОНОМИЈАМА СВЕТА.**

ЦИЉЕВИ

ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ ПОДРШКЕ

- ОМОГУЋИТИ ПОМОЋ И ПОДРШКУ **НА САМОМ ПОЧЕТКУ** ОТПОЧИЊАЊА ДЕЛАТНОСТИ ТЈ. **ОНДА КАД ИМ ЈЕ И НАЈПОТРЕБНИЈА**
- ОМОГУЋИТИ **ПРИСТУП ФИНАНСИЈСКИМ СРЕДСТВИМА** **ПОД ПОВОЉНИЈИМ УСЛОВИМА** НЕГО ШТО НУДЕ ПОСЛОВНЕ БАНКЕ
- **ОБУЧИТИ И ЕДУКОВАТИ** ПРЕДУЗЕТНИКЕ И ЗАПОСЛЕНЕ ПО РАЗЛИЧИТИМ **ПИТАЊИМА ОТПОЧИЊАЊА И ДАЉЕГ ПОСЛОВАЊА**

НИВОИ ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ ПОДРШКЕ

➤ МЕЂУНАРОДНИ,

➤ НАЦИОНАЛНИ (ДРЖАВНИ),

➤ РЕГИОНАЛНИ

➤ ЛОКАЛНИ - ГРАДОВИ И ОПШТИНЕ

НОСИОЦИ

ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ ПОДРШКЕ

- **ВЛАДА** (МИНИСТАРСТВА, СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ ВЛАДИНЕ АГЕНЦИЈЕ, РЕГИОНАЛНЕ РАЗВОЈНЕ АГЕНЦИЈЕ, РЕГИОНАЛНИ И ЛОКАЛНИ ОРГАНИ ВЛАСТИ)
- **НЕВЛАДИНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ** (ДОМАЋЕ И СТРАНЕ НВО, ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ НА НАЦИОНАЛНОМ И РЕГИОНАЛНИМ НИВОИМА, МЕЂУНАРОДНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ, ОБРАЗОВНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ...)
- **ЈАВНО ПРИВАТНО ПАРТНЕРСТВО (ЈПП)**

ИЗВОРИ

ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ ПОДРШКЕ

➤ ДОМАЋИ

➤ СТРАНИ СТРАНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ, ИНСТИТУЦИЈЕ И ДОНАТОРИ.

У Р. СРБИЈИ СУ ТО:

ПРОЈЕКТИ ЕУ,

ЕВРОПСКЕ МРЕЖЕ ПРЕДУЗЕТНИШТВА-ЕЕН,

ЈАПАНСКА АГЕНЦИЈА ЗА МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ-ЈИЦА,

НЕМАЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА ТЕХНИЧКУ САРАДЊУ-ГТЗ,

АМЕРИЧКЕ АГЕНЦИЈА ЗА МЕЂУНАРОДНИ РАЗВОЈ-УСАИД,

ШВАЈЦАРСКА АГЕНЦИЈА ЗА РАЗВОЈ И САРАДЊУ-СДЦ,

УН- УНДП...

ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ ПОДРШКЕ ПРЕМА КАРАКТЕРУ (САДРЖАЈУ)

➤ НЕФИНАНСИЈСКА

ОБУКЕ, СЕМИНАРИ,
МЕНТОРИНГ,
САВЕТОДАВСТВО,
КЛАСТЕРИ...

➤ ФИНАНСИЈСКА

СТАРТ АП КРЕДИТИ ЗА ПОЧЕТНИКЕ,
ГАРАНЦИЈЕ ЗА ИЗВОЗНИКЕ,
КРЕДИТИ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ ПРОИЗВОДЊЕ И ИЗВОЗА...

ПРИНЦИПИ КОД РАСПОДЕЛЕ И КОРИШЋЕЊА ПОДСТИЦАЈНИХ СРЕДСТАВА

➤ **ЈАВНОСТ**

ДА СЕ ОБАВЕСТИ ЗАИНТЕРЕСОВАНА ЈАВНОСТ О ПОСТОЈАЊУ КОНКРЕТНОГ ВИДА ПОМОЋИ И ПОДРШКЕ, КРОЗ **ЈАВНЕ КОНКУРСЕ** И МЕДИЈЕ

➤ **ЈАСНИ УСЛОВИ ДОДЕЛЕ СРЕДСТАВА**

УСЛОВИ ДА БУДУ ЈАСНО ДЕФИНИСАНИ И НАВЕДЕНИ У КОНКУРСНОЈ ДОКУМЕНТАЦИЈИ

➤ **НАМЕНСКО КОРИШЋЕЊЕ ПОДСТИЦАЈНИХ СРЕДСТАВА**

ДА ПРЕДУЗЕТНИЦИ НАМЕНСКИ ИСКОРИСТЕ ПОМОЋ

ИНСТИТУЦИОНАЛНУ ПОДРШКУ МСП У САВРЕМЕНИМ УСЛОВИМА КАРАКТЕРИШЕ ХЕТЕРОГЕНОСТ, ТАЧНИЈЕ

1. ВЕЛИКИ БРОЈ НОСИЛАЦА И

2. ШИРОК СПЕКТАР ИНСТРУМЕНАТА

ВАЖНО!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

**НЕОПХОДНА КООРДИНИРАНА АКТИВНОСТ И
МЕЂУСОБНА САРАДЊА ИНСТИТУЦИЈА**

4 СТУБА СИСТЕМА ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ ПОДРШКЕ

ИНСТИТУЦИЈЕ

ДИРЕКТНО
НАДЛЕЖНЕ ЗА
ПОМОЋ И
ПОДРШКУ
МСП

ОД КОГА МСП
МОЖЕ ДА
ОЧЕКУЈЕ ПОМОЋ?

КОМЕ ДА СЕ
ОБРАТЕ?

КО
ПРУЖА
ПОДРШКУ?

ИНСТИТУЦИЈЕ

ИНДИРЕКТНО
“НАДЛЕЖНЕ”
ЗА ПОМОЋ И
ПОДРШКУ
МСП

ИНСТРУМЕНТИ

КОЈИМА СЕ
ПОДСТИЧЕ
СЕКТОР МСП

ШТА МОГУ
ДА ОЧЕКУЈУ?

КАКО
НАДЛЕЖНИ
ПОМАЖУ МСП?

СТРАТЕШКИ ДОКУМЕНТИ И ПРОПИСИ

КАКАВ ЈЕ
ТРЕТМАН МСП
ОД СТРАНЕ
ДРЖАВЕ?

ШТА ЈЕ
ПРАВНИ ОСНОВ
ЗА ИНСТИТ.
ПОДРШКУ?

ТЕЛА И СТРАТЕШКА ДОКУМЕНТА КАО ОСНОВ ЗА ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ ПОДРШКЕ

СТРАТЕГИЈА

ЗА ПОДРШКУ РАЗВОЈА МАЛИХ И СРЕДЊИХ ПРЕДУЗЕЋА,
ПРЕДУЗЕТНИШТВА И КОНКУРЕНТНОСТИ
ЗА ПЕРИОД 2015. ДО 2020. ГОДИНЕ

ДОНОСИ: ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ (март 2015 године)

6 СТУБОВА:

УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСЛОВНОГ ОКРУЖЕЊА;
УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИСТУПА ИЗВОРИМА ФИНАНСИРАЊА;
КОНТИНУИРАНИ РАЗВОЈ ЉУДСКИХ РЕСУРСА;
ЈАЧАЊЕ ОДРЖИВОСТИ И КОНКУРЕНТНОСТИ МСПП;
УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИСТУПА НОВИМ ТРЖИШТИМА И
РАЗВОЈ И ПРОМОЦИЈА ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ДУХА И ПОДСТИЦАЊЕ
ПРЕДУЗЕТНИШТВА ЖЕНА, МЛАДИХ И СОЦИЈАЛНОГ ПРЕДУЗЕТНИШТВА

ТЕЛА И СТРАТЕШКА ДОКУМЕНТА КАО ОСНОВ ЗА ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ ПОДРШКЕ

АКЦИОНИ ПЛАН

ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ по годинама

**(НПР: АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ ЗА 2015 ГОДИНУ
СА ПРОЈЕКЦИЈОМ ЗА 2016 ГОДИНУ)**

ФОРУМ МСПП

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ

САВЕТ ЗА МСП, ПРЕДУЗЕТНИШТВО И КОНКУРЕНТНОСТ

ТЕЛО ВЛАДЕ Р. СРБИЈЕ ЗА КОРДИНАЦИЈУ ПОЛИТИКЕ

ПРЕМА СЕКТОРУ МСП И ПРЕДУЗЕТНИШТВА

10.1. КЉУЧНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ ЗА ПОМОЋ И ПОДРШКУ ПРЕДУЗЕТНИШТВУ У Р. СРБИЈИ

МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ
WWW.PRIVREDA.GOV.RS - "КРОВНА" ИНСТИТУЦИЈА

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЈА ЗА РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ -НАРР
(ПРАВНИ СЛЕДБЕНИК РЕПУБЛИЧКЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА РАЗВОЈ МСПП)
СА
МРЕЖОМ АКРЕДИТОВАНИХ РЕГИОНАЛНИХ РАЗВОЈНИХ АГЕНЦИЈА-АРРА
WWW.NARR.GOV.RS

10.1. КЉУЧНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ ЗА ПОМОЋ И ПОДРШКУ ПРЕДУЗЕТНИШТВУ У Р.СРБИЈИ

ФОНД ЗА РАЗВОЈ Р. СРБИЈЕ
WWW.FOND.ZA.RAZVOJ.GOV.RS

**АГЕНЦИЈА ЗА СТРАНА УЛАГАЊА И
ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА- СИЕПА**
WWW.SIEPA.GOV.RS

Serbia Investment and
Export Promotion Agency

АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ ИЗВОЗА- АОФИ
WWW.AOFI.GOV.RS

AGENCIJA ZA OSIGURANJE I FINANSIRANJE IZVOZA
REPUBLIKE SRBIJE a.d.

- **МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ**
КЛАСТЕРИ,
ПОСЛОВНИ ИНКУБАТОРИ,
ИНОВАТИВНОСТ
- **НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЈА ЗА РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ**
НЕФИНАНСИЈСКА,
ФИНАНСИЈСКА,
ПОДРШКА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ,
МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ ПРЕДЗЕТНИШТВА “БИЗНИС БАЗА”
- **ФОНД ЗА РАЗВОЈ Р. СРБИЈЕ**
КРЕДИТИ ЗА: ПОЧЕТНИКЕ, ПРЕДУЗЕТНИКЕ, ПРИВРЕДНА ДРУШТВА,
РАВНОМЕРАН РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ

ГАРАНЦИЈЕ ЗА: ПРЕДУЗЕТНИКЕ И ПРАВНА ЛИЦА

**МЕЂУНАРОДНИ
САЈАМ ПРЕДУЗЕТНИШТВА
“БИЗНИС БАЗА”
У БЕОГРАДУ**

- **АГЕНЦИЈА ЗА СТРАНА УЛАГАЊА И ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА- СИЕПА**
ПОДРШКА ИЗВОЗНО ОРИЈЕНТИСАНИМ ПРЕДУЗЕЋИМА
ПОВЕЗИВАЊЕ ДОМАЋИХ ПРЕДУЗЕЋА СА ПОТЕНЦИЈАЛНИМ
СТРАНИМ ИНВЕСТИТОРИМА

- **АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ ИЗВОЗА- АОФИ**
ОСИГУРАЊЕ ИЗВОЗА
ФИНАНСИРАЊЕ ИЗВОЗА (ИНО КУПАЦА, ИЗВОЗНИКА)
ФАКТОРИНГ
ИЗДАВАЊЕ ГАРАНЦИЈА
ФОРФЕТИНГ
КОНСАЛТИНГ

ИНСТИТУЦИОНАЛНА ПОДРШКА НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ - ОПШТИНЕ И ГРАДОВИ

ПОРЕД ДО САДА НАВЕДЕНИХ ИНСТИТУЦИЈА НА ДРЖАВНОМ НИВОУ, И ЛОКАЛНА САМОУПРАВА МОЖЕ И МОРА ДА ДОПРИНЕСЕ РАЗВОЈУ СЕКТОРА МСП

- **ФОРМИРАЊЕ САВЕТА** ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ СОЦИЈАЛНО ЕКОНОМСКОГ САВЕТА
- **БУЏЕТСКА СРЕДСТВА** ЗА ПОДРШКУ МСП
- ИЗРАДА **СТРАТЕШКИХ ДОКУМЕНАТА** (НИШ, БАЊА ЛУКА...)
- **ПРИВЛАЧЕЊЕ ИНВЕСТИТОРА** ПОГОВОРО СТРАНИХ (ОЛАКШИЦЕ ЗА ОТВАРАЊЕ НОВИХ ПОГОНА, УСТУПАЊЕ И ОПРЕМАЊЕ ЗЕМЉИШТА, ДОБРО ОРГАНИЗОВАНА И ЕДУКОВАНА ЛОКАЛНА АДМИНИСТРАЦИЈА)
- ОСНИВАЊЕ **КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ - ЛЕР**

ПРИМЕР ГРАДА БЕОГРАДА:

- **САВЕТ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ ГРАДА БЕОГРАДА
ДАЈЕ МИШЉЕЊЕ, ПРЕДЛОГЕ, ПРЕПОРУКЕ И ИНИЦИЈАТИВЕ У ВЕЗИ
ПОДСТИЦАЈА МСП, СМАЊЕЊА НЕЗАПОСЛЕНОСТИ И СЛ.
ЊА НЕЗАПОСЛЕНОСТИ И ДР.**
- **СОЦИЈАЛНО ЕКОНОМСКИ САВЕТ (ОД 2007 Г.)**
- **БУЏЕТСКА СРЕДСТВА
ЗА КРЕДИТИРАЊЕ МСП,
“СТАРТ АП” КРЕДИТИ,
ФИНАНСИРАЊЕ УЧЕШЋА МСП И ПРЕДУЗЕТНИКА НА САЈМОВИМА,
ПОДРШКА ФОРМИРАЊУ БИЗНИС ИНКУБАТОРА И
ОПШТИНСКИХ КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ПОДРШКУ МСП**

Председник градске
општине

Скупштина градске
општине

Веб-сајт града
општине

Управа градске
општине

Јавно
правобранилаштво

Комисије

Канцеларије

Канцеларија за
заштиту права
националних
мањина и етничких
група

Канцеларија за
бесплатне правне
савете и
психосоцијалну
помоћ жртвама
породичног насиља

Канцеларија за
помоћ особама са
инвалидитетом

Канцеларија за
избеглице,
расељена лица и
лица са простора
бивше Југославије

Почетна ▶ Локална самоуправа ▶ Канцеларије ▶

Start up центар Звездаре

start up кредити,
обука и подршка за
предузетнике почетнике

Start up центар Звездаре

пројекат финансира
Град Београд - Секретаријат за привреду

Започните
СВОЈ ПОСАО
уз нашу помоћ!

Београд

ОПШТЕ ЕУРОПСКА ПРЕДСТАВА
ОПШТИНЕ ЗВЕЗДАРА

ГРАДСКА ОПШТИНА
ЗВЕЗДАРА

Шта је "start up"?

Појам START UP на енглеском језику значи покренути, започети.

Start up фирме су новосноване фирме (предузетници или привредна друштва), почетници у пословању.

Start up кредити су посебно намењени за оснивање и почетак рада start up фирми и имају повољније услове у односу на остале кредитне линије.

 Мапа Звездаре

 Време у Београду

 Питајте председника

 Грађанин инспектор

 Виртуелни матичар

 Информатор о раду

10.2. ОСТАЛЕ ИНСТИТУЦИЈЕ ЗА ПОМОЋ И ПОДРШКУ ПРЕДУЗЕТ. У Р. СРБИЈИ

НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА
ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ - НСЗ
WWW.NSZ.GOV.RS

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ СА МРЕЖОМ
РЕГИОНАЛНИХ ПРИВРЕДНИХ КОМОРА - ПКС
WWW.PKS.RS

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПРИВРЕДНЕ РЕГИСТРЕ - АПР
APR.GOV.RS

➤ **НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ - НСЗ**
УСЛУГЕ ЗА а) ПОСЛОДАВЦЕ И
б) НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА

- а) МЕНТОРИНГ,
СПЕЦИЈАЛИСТИЧКЕ ОБУКЕ,
СУБВЕНЦИЈЕ ЗА ОТВАРАЊЕ НОВИХ РАДНИХ МЕСТА,
ЈАВНЕ РАДОВЕ,
ОСЛОБАЂАЊЕ ПЛАЋАЊА ДОПРИНОСА АКО ЗАПОСЛЕ ОДРЕЂЕНЕ
КАТЕГОРИЈЕ НЕЗАПОСЛЕНИХ ЛИЦА**
- б) ПРОГРАМ “СТРУЧНА ПРАКСА”
ОБУКЕ ЗА ПОЗНАТОГ ПОСЛОДАВЦА
ОБУКЕ “ПУТ ДО УСПЕШНОГ ПРЕДУЗЕТНИКА”**

➤ **ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ СА МРЕЖОМ
РЕГИОНАЛНИХ ПРИВРЕДНИХ КОМОРА - ПКС
ОДБОР ЗА МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА - 35 ЧЛАНОВА
ФОРУМ МСПП - 55 ЧЛАНОВА**

**а) ДОБИЈАЊЕ УВЕРЕЊА, ПОТВРДА И ДРУГИХ ИСПРАВА ЗА
ПОТРЕБЕ ПОСЛОВАЊА МСП:**

**О ДОМАЋЕМ ПОРЕКЛУ РОБЕ
ДА СЕ ОДРЕЂЕНА РОБА НЕ ПРОИЗВОДИ У Р.СРБИЈИ
ИЗДАВАЊЕ ТИР ТАБЛИЦА
ОВЕРЕ ОДРЕЂЕНИХ ИСПРАВА ЗА УВОЗ И ИЗВОЗ**

**б) БЕСПЛАТНЕ УСЛУГЕ И СЕРВИСНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ (О БОНИТЕТУ,
КОРИШЋЊЕ БАЗЕ ПОДАКА, БЕРЗАНСКЕ И КОНЈУКТУРНЕ
ИНФОРМАЦИЈЕ...).**

➤ АГЕНЦИЈА ЗА ПРИВРЕДНЕ РЕГИСТРЕ - АПР

ОСНИВАЊЕМ АПР-а 2004 ГОДИНЕ УНАПРЕЂЕН ЈЕ ПОСЛОВНИ АМБИЈЕНТ И ОЛАКШАНО ПОСЛОВАЊЕ ТАКО ШТО ЈЕ:

ОЛАКШАНО ОСНИВАЊЕ ПРЕДУЗЕЋА ТЈ. ПОЧЕТАК ОБАВЉАЊА ДЕЛАТ.

СКРАЂЕНО ВРЕМЕ ЗА РЕГИСТРОВАЊЕ ПРЕДУЗЕЋА

ОЛАКШАНО И ГАШЕЊЕ ПРЕДУЗЕЋА

СМАЂЕНЕ АДМИНИСТРАТИВНЕ ПРОЦЕДУРЕ

ВЕЋА ПРАВНА СИГУРНОСТ У ОДРЕЂЕНИМ АСПЕКТИМА ПОСЛОВАЊА

ЕЛЕКТРОНСКА ПРИЈАВА ЗА ОСНИВАЊЕ РАДЊИ ОД 2008. ГОДИНЕ

ЈЕДНОШАЛТЕРСКИ СИСТЕМ ОД 2009. ГОДИНЕ

**АПР ВОДИ И РЕГИСТРЕ:
ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА**

ПРЕДУЗЕТНИКА

ЗАЛОЖНОГ ПРАВА НА ПОКРЕТНИМ СТВАРИМА И ПРАВИМА (2005. Г.)

ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ПОДАТАКА О БОНИТЕТУ (2010. Г.)

ФИНАНСИЈСКОГ ЛИЗИНГА

10.3.

ИНСТРУМЕНТИ ЗА ПОДРШКУ ПРЕДУЗЕТНИЦИМА

ШИРОКА ЛЕПЕЗА РАЗЛИЧИТИХ ИНСТРУМЕНАТА,

ПРИМЕНА ПОЈЕДИНАЧНОГ ИНСТРУМЕНТА ЗАВИСИЋЕ **ОД КОНКРЕТНЕ СИТУАЦИЈЕ** - ПОТРЕБА МСП И ИНТЕРЕСА ДРЖАВЕ,

ИНСТРУМЕНТИ СЕ **КОМБИНУЈУ** И **ПАРАЛЕЛНО ПРИМЕЊУЈУ**
(НПР: ПРВО СЕ ПРИМЕЊУЈЕ “ОБУКА ЗА ПОЧЕТНИКЕ” А ТЕК ОНДА И
“КРЕДИТИ ЗА ПОЧЕТНИКЕ”),

ПОСТОЈИ ЗНАЧАЈНА РАЗЛИКА У ЦИЉЕВИМА И НАМЕНИ ИНСТРУМЕНАТА

НЕ ПОСТОЈИ ЈЕДИНСТВЕНА КЛАСИФИКАЦИЈА ИНСТРУМЕНАТА

10.3.1. САВЕТОДАВНО ИНФОРМАТИВНА ПОДРШКА

ОБУКЕ ЗА ПОЧЕТНИКЕ У БИЗНИСУ,
СПЕЦИЈАЛИСТИЧКЕ ОБУКЕ,

ПОДРШКА ПОСЛОДАВЦИМА КРОЗ СУБВЕНЦИОНИСАНО ЗАПОШЉАВАЊЕ
ОБУКЕ ЗА ПОЗНАТОГ ПОСЛОДАВЦА
ОБУКЕ ЗА ПРИПРАВНИКЕ “ПРВА ШАНСА”
ПРОГРАМ “СТРУЧНА ПРАКСА ЗА ИНВАЛИДЕ”...

НЕФИНАНСИЈСКА ПОДРШКА ПОСЛОДАВЦИМА
СЕЛЕКЦИЈА КАНДИДАТА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ
ОРГАНИЗАЦИЈА САЈМА ЗАПОШЉАВАЊА
МЕЂУРЕГИОНАЛНО ПОСРЕДОВАЊЕ У ЗАПОШЉАВАЊУ

МЕНТОРИНГ

САВЕТОДАВСТВО (КОНСАЛТИНГ)

ПРАВНИ,
ФИНАНСИЈСКИ,
У ВЕЗИ ИНОВАЦИЈА И ПРОНАЛАЗАШТВА,
ЗА ИЗВОЗНИКЕ...

В А Ж Н О !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

САВЕТОДАВНО ИНФОРМАТИВНЕ АКТИВНОСТИ МОРАЈУ ДА БУДУ
ПРИЛАГОЂЕНЕ ПОТРЕБАМА КОРИСНИКА:

- ПОСЛОДАВЦИМА (ВЛАСНИЦИМА МСП), АЛИ И
- ПОЛАЗНИЦИМА (ПОЧЕТНИЦИМА И НОВОЗАПОСЛЕНИМ ЛИЦИМА)

**ДА ОМОГУЋЕ ШТО ВИШЕ ПРАКТИЧНИХ ЗНАЊА И ВЕШТИНА КОЈИ ЋЕ МОЋИ
ДА СЕ ПРИМЕНЕ У ПОСЛУ И ТАКЕ ДОПРИНЕСУ УНАПРЕЂЕЊУ ПОСЛОВАЊА
МСП И ПРЕДУЗЕТНИКА**

КРЕДИТИ ЗА
ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЕРНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА:

- **ЗА ПРЕДУЗЕЋА У НЕРАЗВИЈЕНИМ ОПШТИНАМА**
- **ЗА РАДНО ИНТЕЗИВНЕ ГРАНЕ ПРЕРАЂИВ. ИНДУСТР. У НЕРАЗВИЈЕНИМ ОПШТИНАМА**
- **ЗА ПОДСТИЦАЊЕ ЗАПОШЉАВАЊА У ДЕВАСТИРАНИМ ПОДРУЧЈИМА**

10.3.2. КРЕДИТНА ПОДРШКА

КРЕДИТНА ПОДРШКА ЈЕ УСМЕРЕНА НА
ПОЧЕТАК,
ОДРЖАВАЊЕ ПРОИЗВОДЊЕ И
УНАПРЕЂЕЊЕ ПРОИЗВОДЊЕ

КРЕДИТИ ЗА ПОЧЕТНИКЕ у ПОСЛУ (СТАРТ АП КРЕДИТИ)

КРАТКОРОЧНИ КРЕДИТИ ЗА ПОВРЕМЕНА ОБРТНА СРЕДСТВА у ЦИЉУ
ПОВЕЋАЊА КОНКУРЕНТНОСТИ И ЛИКВИДНОСТИ,

ИНВЕСТИЦИОНИ КРЕДИТИ

КРАТКОРОЧНИ КРЕДИТИ ЗА ИЗВОЗНИКЕ

ГАРАНЦИЈЕ И ОСИГУРАЊЕ

**ПРВЕНСТВЕНО СЛУЖЕ ЗА
ПОДРШКУ ПЛАСМАНУ И ПРОДАЈИ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА,
ПОСЕБНО НА ИНОСТРАНОМ ТРЖИШТУ.**

**ЦИЉ ОВОГ ВИДА ПОДРШКЕ:
ПОВЕЋАЊЕ СИГУРНОСТИ У ПОСЛОВАЊУ
ПОКРИВАЊЕ РИЗИКА**

**ГАРАНЦИЈЕ ЗА ИЗВОЗНИКЕ
ГАРАНЦИЈЕ ЗА ПРАВНА ЛИЦА И ПРЕДУЗЕТНИКЕ
ОСИГУРАЊЕ ОД КОМЕРЦ. И НЕКОМЕРЦИЈАЛНИХ РИЗИКА
ФАКТОРИНГ (УСТУПАЊЕ ПОТРАЖИВАЊА ЗА ИСПОРУЧЕНУ РОБУ, ТЈ.
ПРЕДУЗЕЋЕ ДА НАПЛАТИ РОБУ ПРЕ ДОСПЕЋА РОКА ЗА НАПЛАТУ)**

10.3.3. ОСТАЛИ ИНСТРУМЕНТИ

- **БЕСПОВРАТНА СРЕДСТВА ЗА БРЗОРАСТУЋА МСП – “ПОСЛОВНЕ ГАЗЕЛЕ”**
- **БЕСПОВРАТНА СРЕДСТВА ЗА ИНВЕСТИТОРЕ (ПО НОВООТВОРЕНОМ РАДНОМ МЕСТУ, СТИМУЛИШУ СЕ СТРАНИ ИНВЕСТИТОРИ)**
- **БЕСПОВРАТНА СРЕДСТВА ЗА ИЗВОЗНИКЕ (ЗА: САЈАМСКЕ НАСТУПЕ, ИСТРАЖИВАЊА ИНО ТРЖИШТА, ПРОМО МАТЕРИЈАЛЕ...)**
- **ОСЛОБАЂАЊЕ ПОСЛОДАВЦА ОД ПЛАЋАЊА ДОПРИНОСА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ (ЗА ПОСЕБНО ОСЕТЉИВЕ КАТЕГОРИЈЕ НЕЗАПОСЛ)**
- **СУБВЕНЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ
ЗА САМОЗАПОШЉАВАЊЕ
ЗА ОТВАРАЊЕ НОВИХ РАДНИХ МЕСТА**

10.3.4. ПОСЕБНИ ПРОГРАМИ ПОДРШКЕ ПРЕДУЗЕТНИШТВУ

- **ПРОГРАМ РАЗВОЈА КОНКУРЕНТНОСТИ И ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА - СЕЦЕП**
(АКЦЕНАТ ЈЕ НА РАЗВОЈУ КЛАСТЕРА, РАЗВОЈУ ДОБАВЉАЧА И УНАПРЕЂЕЊУ ИЗВОЗНИХ СПОСОБНОСТИ СРПСКИХ МСП),
- **ОКВИРНИ ПРОГРАМ ЕУ ЗА
КОНКУРЕНТНОСТ И ИНОВАТИВНОСТ - ЦИП**
- **ЕВРОПСКА МРЕЖА ПРЕДУЗЕТНИШТВА - ЕЕН**

10.3.4. ПОСЕБНИ ПРОГРАМИ ПОДРШКЕ ПРЕДУЗЕТНИШТВУ

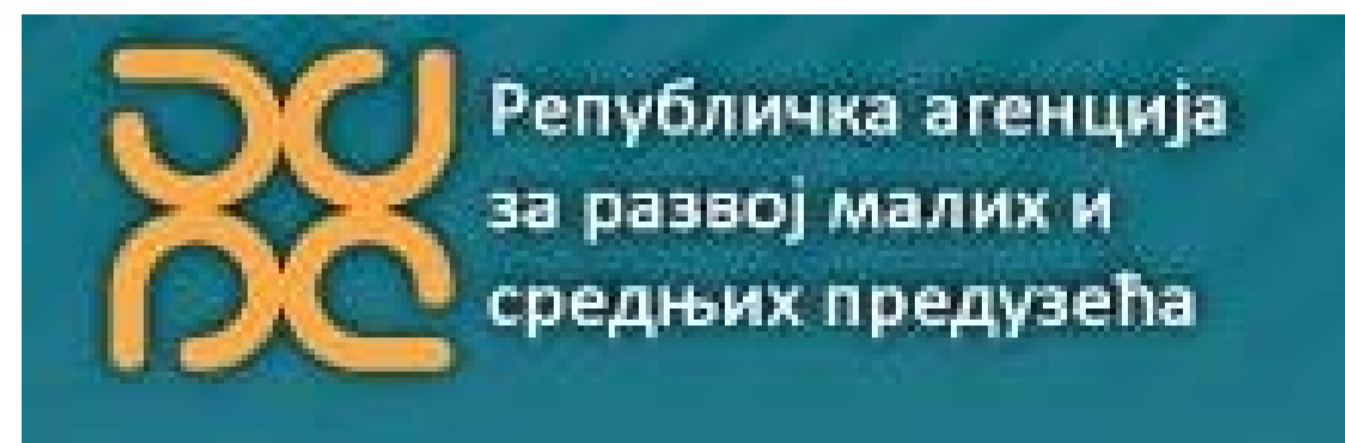
➤ СЕДМИ ОКВИРНИ ПРОГРАМ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ,
ТЕХНОЛОШКИ РАЗВОЈ И ОГЛЕДНЕ АКТИВНОСТИ - ФП 17
(СУШТИНА: ПРИМЕНА НАУЧНИХ ЗНАЊА У ПРИВРЕДИ)

➤ ПОДРШКА РАЗВОЈУ МСПП У Р. СРБИЈИ
(ФИНАНСИРА ЕУ КРОЗ ИПА ПРОГРАМ 2012;
СПРОВОДИ ЕБРД;
ГЛАВНИ КОРИСНИК МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ;
ВРЕДНОСТ 3,5 МИЛИОНА ЕВРА;
ПЕРИОД ЈУН 2013-2016 ГОДИНЕ)

10.4. ИНСТИТУЦИОНАЛНА ПОДРШКА СЕКТОРУ МСПП у РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

ДОБИЈА НА ЗНАЧАЈУ ОД 2002. ГОДИНЕ ДОНОШЕЊЕМ “ПРОГРАМА РАЗВОЈА
МАЛЕ ПРИВРЕДЕ ЗА ПЕРИОД 2002-2002. ГОДИНЕ”

ДОНЕТЕ **2 СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА МСП**

ИНСТИТУЦИЈЕ:

- МИНИСТАРСТВО ИНДУСТРИЈЕ, ЕНЕРГЕТИКЕ И РУДАРСТВА
- РЕПУБЛИЧКА АГЕНЦИЈА ЗА РАЗВОЈ МСП – РАРС (координирајуће тело)
- ИНВЕСТИЦИОНО РАЗВОЈНА БАНКА РС – ИРБ
- ГАРАНТНИ ФОНД Р. СРПСКЕ
- ПРИВРЕДНА КОМОРА Р. СРПСКЕ
- ЗАНАТСКО ПРЕДУЗЕТНИЧКА КОМОРА РС
- ЛОКАЛНЕ РАЗВОЈНЕ АГЕНЦИЈЕ
- ОПШТИНСКА ОДЕЛЕЊА ЗА ЛОКАЛНО ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ - ЛЕР

Вијести

07.04.2011

[Лакше до информација о запослењу](#)

Завод за запошљавање Републике Српске представио је данас нову веб-страницу - www.zzz.rs.net, која ће нудити све информације корисне незапосленим лицима, али и послодавцима, с циљем бржег посредовања и ефикаснијег проналажења посла и кадрова. Незапослени могу добити информације о слободним радним мјестима, као и свим правима која могу остварити посредством Завода за запошљавање РС.

[Сазнај више о овој вијести](#) ▶

07.04.2011

[Први захтјев за нову кредитну линију ИРБ РС](#)

Инвестиционо-развојна банка Републике Српске примила је први захтјев из нове кредитне линије ИРБ РС по пројекту Свјетске банке који је поднијело предузеће "Студен пром" из Зворника преко финансијског посредника Нове банке Бања Лука.

[Сазнај више о овој вијести](#) ▶

30.03.2011

[Додијелене награде најбољим привредним друштвима](#)

У Привредној комори Републике Српске јуче су додијелене награде за петнаест најбољих привредних друштава из РС у 2010. за производ или линију производа у категорији "препознатљив квалитет и развој домаћег производа".

[Сазнај више о овој вијести](#) ▶

[Портал ЛЕР](#)[АДЦ](#)[Глобална седмица
предузетништва](#)[Инвестиционе услуге
предузећима](#)[Пословни врт Билећа](#)[Консултанти](#)[База пословне
инфраструктуре](#)[ИЦБЛ](#)[Анкета](#)

Које од наведених услуга Агенције би вам биле најкорисније ?

Вијести

30 мар 2011

[Додијелене награде најбољим привредним друштвима](#)

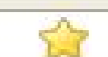
У Привредној комори Републике Српске јуче су додијелене награде за петнаест најбољих привредних друштава из РС у 2010. за производ или линију производа у категорији "препознатљив квалитет и развој домаћег производа".

[Сазнај више о овој вијести](#) ▶

25 мар 2011

[Одржана Годишња скупштина Удружења жена предузетница](#)

У Бањој Луци јуче је одржана годишња скупштина Удружења жена

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) predstavila je danas u Sarajevu BAS program "Жене у бизнису", који малим и средњим предузећима омогућава приступ различитим консултантским услугама на бази удјела у трошковима.
[Сазнај више о овој вијести](#) ▶

Активности

23.03.2012

Отворен сајам ученичког предузетништва у Бањој Луци

У организацији БИП (Business Innovation Programs) Програма ученичког предузетништва у БиХ, данас је у Техничкој школи у Бањој Луци отворен девети регионални сајам ученичког предузетништва.
[Сазнај више о овој вијести](#) ▶

22.03.2012

РАРС на Глобалном конгресу предузетништва у Ливерпулу

Републичка агенција за развој МСП (РАРС) је, као домаћин Глобалне седмице предузетништва за Босну и Херцеговину, учествовала на заједничком Глобалном конгресу предузетништва 2012, који је одржан у Ливерпулу од 11-16. марта 2012. у организацији Кауфман фондације. Представница Републичке агенције за развој МСП презентovala је активности које су реализоване у РС и БиХ у оквиру ове манифестације и учествовала у разговорима о глобалним пројектима и плановима за активности у 2012. години.
[Сазнај више о овој вијести](#) ▶

06.04.2012

Семинар за жене предузетнице

Савјет за женско предузетништво Подручне привредне коморе Бања Лука организује дводневни семинар о теми "Управљање људским ресурсима (ХРМ)", намијењен женама предузетницама.

Семинар ће се одржати 10. и 11. априла 2012. године у Бањој Луци, у просторијама Подручне привредне коморе БЛ.

Више информација на <http://www.bl.komorarars.ba/vijest.php?id=442>

04.04.2012

Представљен програм „Жене у бизнису“

Европска банка за обнову и развој (ЕБРД) представила је данас у Сарајеву БАС програм "Жене у бизнису", који малим и средњим предузећима омогућава приступ различитим консултантским услугама на бази удјела у трошковима.

[Сазнај више о овој вијести](#) ▶

04.04.2012

ИЦБЛ покреће иницијативу за успостављање мреже пословних анђела

Иновациони центар Бања Лука покреће иницијативу успостављања мреже пословних анђела у Босни и Херцеговини, те са тим у вези, 27. априла 2012. године са почетком у 18.00 часова, Иновациони центар Бања Лука организује прво инвестиционо вече у Босни и Херцеговини гдје ће предузетници имати прилику да своје идеје представе пословним анђелима у циљу обезбјеђивања средстава за реализацију идеја.

[Сазнај више о овој вијести](#) ▶

03.04.2012

Бесплатан семинар о теми „Породични бизнис“

У Бањој Луци ће сутра бити одржан бесплатни семинар о теми "Породични бизнис" чији је циљ едукација привредника о управљању и наслјеђивању породичног бизниса.

[Сазнај више о овој вијести](#) ▶

29.03.2012

Изабрани привредници године

Рафинерија уља Модрича најуспјешније је привредно друштво у Републици Српској за 2011. годину у избору који је девети пут организовала Привредна комора Републике Српске. Рафинерија је проглашена и најбољом у категорији за најуспјешније велико привредно друштво, док су на другом мјесту

База пословне инфраструктуре

Прилика Плус

Наш Бизнис

Ваучер шема

Анкета

Које од наведених услуга агенције би вам биле најкорисније?

1. Едукације (стручно образовање)

 Гласај

2. Инвестиционе услуге

 Гласај

3. Савјетовање у пословању

 Гласај

10.5. ИНСТИТУЦИОНАЛНА ПОДРШКА СЕКТОРУ МСПП У ЦРНОЈ ГОРИ

КЉУЧНА МЕСТА у институционалној инфраструктури за подршку сектору МСП су: **МИНИСТРАСТВО ЕКОНОМИЈЕ И ДИРЕКЦИЈА ЗА РАЗВОЈ МСП**

НАЈВАЖНИЈА ФИНАНС. ИНСТИТУЦИЈА ЈЕ ИНВЕСТИЦИОНО РАЗВОЈНИ ФОНД ЦГ- ИРФЦГ

ДЕЛУЈЕ И МРЕЖА ОД 11 РЕГИОНАЛНИХ И ЛОКАЛНИХ ПОСЛОВНИХ ЦЕНТАРА, ПРВЕНСТВЕНО ЗА САВЕТОДАВНЕ УСЛУГЕ, ПОСЛОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ОБУКЕ

ДОНЕТО ЈЕ НЕКОЛИКО СТРАТЕШКИХ ДОКУМЕНАТА ИЗ ОВЕ ОБЛАСТИ (СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА МСП ЗА ПЕРИОДЕ 2007-2010. И 2011-2013.)

11. САВРЕМЕНИ ВИДОВИ ПОВЕЗИВАЊА МСП, ПРЕДУЗЕТНИКА (МСПП) И НОВИ ВИДОВИ ФИНАНСИРАЊА ОВОГ СЕКТОРА

- ПОСЛОВНИ ИНКУБАТОРИ
- КЛАСТЕРИ
- САРАДЊА СА ВЕЛИКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА
- ФОНДОВИ РИЗИЧНОГ КАПИТАЛА
- ПОСЛОВНИ АНЂЕЛИ

11.1. ПОСЛОВНИ (БИЗНИС) ИНКУБАТОРИ

ОРГАНИЗОВАН **ПРОСТОР** НАМЕЊЕН **ПОЧЕТНИЦИМА** у ПОСЛУ, ГДЕ ЋЕ ОНИ, **УЗ СТРУЧНУ ПОМОЋ И САВЕТЕ**, ПОКУШАТИ ДА РАЗВИЈУ СВОЈУ ПРЕДУЗЕТ. **ИДЕЈУ И ПОСАО И ТАКО ЛАКШЕ ОПСТАНУ НА ТРЖИШТУ**

ПОСЛОВНИ ИНКУБАТОРИ СУ **ЈЕДАН ОД ИНСТРУМЕНАТА РАЗВОЈА И ПОДРШКЕ** СЕКТОРУ МСПП

- КОМЕ СУ **НАМЕЊЕНИ?**
ПОЧЕТНИЦИМА, НОВООТВОРЕНИМ МСП
- **ЗАШТО ПОЧЕТНИЦИМА?**
ЗАТО ШТО ЈЕ **ПОЧЕТАК НАЈКРИТИЧНИЈА ФАЗА** у РАДУ МСП И ЗАТО ШТО СУ ПОЧЕТНИЦИ у ПОСЛУ ПОСЕБНО “РАЊИВИ”

- ШТА ЈЕ **ЦИЉ** ЊИХОВОГ ПОСТОЈАЊА?
  - **ОПСТАНАК** ПОЧЕТНИКА НА ТРЖИШТУ КРОЗ ЊИХОВО **ОСПОСОБЉАВАЊЕ**;
  - ДА “ПРОИЗВЕДУ” УСПЕШНА ПРЕДУЗЕЋА
- **КАКО СЕ МЕРИ УСПЕШНОСТ** ЈЕДНОГ ИНКУБАТОРА?
КОЛИКО ЈЕ ИЗ ЊЕГА ИЗАШЛО УСПЕШНИХ И САМОСТАЛНИХ ПРЕДУЗЕЋА.
- **КОЛИКО СЕ ОСТАЈЕ У ЊИМА?**
ОБИЧНО **3-5 ГОДИНА** ТЈ. ДО ОСАМОСТАЉИВАЊА
- **КОЛИКО ИХ ИМА?**
ПРОЦЕНЕ: 2.500 У ЦЕЛОМ СВЕТУ ОД ТОГА ПРЕКО 900 У ЕУ (300 У НЕМАЧКОЈ)

- КОЛИКО ИХ ИМА У Р. СРБИЈИ?
15 СА 178 “СТАНАРА”- ПРЕДУЗЕЋА
5 СА 27 КОРИСНИКА И 290 ЗАПОСЛЕНИХ (Р. СРПСКА)
СВЕГА 2 СА 23 СТАНАРА (ЦГ)
- КОЛИКО САМ ИНКУБАТОР ИМА ЗАПОСЛЕНИХ (БЕЗ СТАНАРА) ?
ПРОСЕЧНО **3-5 ЗАПОСЛЕНИХ** (У Р. СРБИЈИ)
- КО СУ **ОСНИВАЧИ** ?
ДРЖАВА, ЛОКАЛНА САМОУПРАВА, ПРИВАТНИ СЕКТОР, ОБРАЗОВНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ ; ПРИВАТНО ЈАВНО ПАРТНЕРСТВО;
ПРИНЦИП ОДРЖИВОСТИ

Biznis Inkubator Centar Užice

www.bicuzice.com

POSLOVNI INKUBATOR
BANJA LUKA

Poslovni inkubator, Subotica

<http://www.bis-su.rs>

POSLOVNO-TEHNOLOŠKI
INKUBATOR

TEHNIČKIH FAKULTETA - Beograd d.o.o.

Utvrdi

O NAMA

VESTI

Napravi prve preduzetničke korake

- Iskustvo širom sveta pokazuje da poslovni inkubatori mogu da uposle talente i pomognu razvoj lokalne ekonomije
- Ovaj preduzetnički model sada postoji i u Srbiji
- Proces počinje treninzima i konsultacijama
- Završena je prva faza renoviranja poslovnog prostora Poslovno tehnološkog inkubatora

БИЗНИС
ИНКУБАТОР
ЦЕНТАР

КРУШЕВАЦ

Javni pozivi i konkursi

- Program podrške razvoju konkurentnosti MSP
- BIC Formular za nove stanare
- NSZ Konkurs za realizaciju programa "Prva šansa 2011"
- NSZ Javni poziv poslodavcima za dodelu subvencije za otvaranje novih radnih mesta u 2011. godini
- NSZ Konkurs za realizaciju mere stručne prakse

- iskoristite već dobijenu priliku -

Biznis Inovacioni Centar d.o.o. Kragujevac, Centar za podršku inovacijama u sektoru malih i srednjih preduzeća na teritoriji Grada Kragujevca oglašava,

OTVORENI KONKURS

za prijem stanara, korisnika poslovnog prostora Centra.

Biznis jedinice su površine od 18 do 40 m² i daju se u zakup po povlašćenoj ceni u odnosu na ekonomsku cenu definisanu odlukom Gradske Skupštine. Maksimalno vreme boravka je tri godine.

Pretraga sajta...

Aktuelno

- Saradnja sa AIESEC medjunarodnom studentskom organizacijom
- BIC Seminar: Kako zaštititi intelektualnu svojinu - Osnove o pravima intelektualne svojine-
- Presentacija novog poslovnog partnera

- КАКВИ СУ **ДРУШТВЕНИ ТРОШКОВИ** КРЕИРАЊА РАДНОГ МЕСТА КРОЗ ИНКУБАТОРЕ?
МНОГО НИЖИ ОД ДРУГИХ ПРОГРАМА ЗА КРЕИРАЊА Р. МЕСТА
- КАКВИ СУ ЕФЕКТИ ПОСТОЈАЊА ПОСЛОВНИХ ИНКУБАТОРА?
ИСТРАЖИВАЊА ПОКАЗУЈУ ДА СУ МСП НАСТАЛА НА ОВАЈ НАЧИН **МНОГО СТАБИЛНИЈА** НЕГО ОД ОНИХ НАСТАЛИХ ИЗВАН ИНКУБАТОРА
- ШТА ЈЕ ПОСЕБНО ВАЖНО КОД ФОРМИРАЊА ОВИХ ИНКУБ. ?
  - **СЕЛЕКЦИЈА БУДУЋИХ КОРИСНИКА** “СТАНАРА”
  - **ИЗБОР РУКОВОДСТВА** ЦЕНТРА (ИНКУБАТОРА)

ИНКУБАТОРИ

НОВА (МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА)

НОВИ ПОСЛОВИ И НОВЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

НОВА РАДНА МЕСТА

КОРИСТ ЗА ПОЈЕДИНЦЕ, ЛОКАЛНУ СРЕДИНУ,
НАЦИОНАЛНУ ЕКОНОМИЈУ И ДРУШТВО УОПШТЕ

11.1.1. ЗНАЧАЈ ПОСЛОВНИХ ИНКУБАТОРА ЗА СЕКТОР МСП

КОЈИ ЈЕ ЗНАЧАЈ ИНКУБАТОРА ЗА МСП АЛИ И ДРУШТВО?

- ПОВЕЋАВА СЕ **ВЕРОВАТНОЋА ЗА ОПСТАНАК** ПРЕДУЗЕЋА
- КРЕИРАЊЕ **НОВИХ РАДНИХ МЕСТА**
- **РАЗМЕНА ИСКУСТАВА** ИЗМЕЂУ КОРИСНИКА
- ШАНСА ДА СЕ **ОБНОВЕ ПОСТОЈЕЋИ ОБЈЕКТИ** И ПОНОВО КОРИСТЕ
- ПРУЖА **САМОПОУЗДАЊЕ И ОСЕЋАЈ СИГУРНОСТИ** КОРИСНИЦИМА
- ДОПРИНОСИ **ЕКОНОМСКОМ РАЗВОЈУ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ**
- СТВАРАЊЕ **“ЗДРАВИХ” И ОДРЖИВИХ** ПРЕДУЗЕЋА

- СТАНАРИМА СЕ ОМОГУЋАВА **СТАРТНА ПРЕДНОСТ** У ОДНОСУ НА ПОЧЕТНИКЕ ИЗВАН ИНКУБАТОРА
- ПОДСТИЧЕ **НОВЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ** И УЛАГАЊА У **НОВЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ**
- ПОДСТИЧЕ **ПАРТНЕРСТВО** ПРИВАТНОГ И ЈАВНОГ СЕКТОРА
- **САРАДЊА** НА РЕЛАЦИЈИ: ЛОКАЛНА ВЛАСТ – ДОНАТОРИ – ОБРАЗОВНЕ И НАУЧНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

11.1.2. УСЛУГЕ ПОСЛОВНИХ ИНКУБАТОРА (ШТА ПРЕДУЗЕТНИК МОЖЕ ДА ОЧЕКУЈЕ ОД ЈЕДНОГ ПОСЛОВНОГ ИНКУБАТОРА?)

- **ПОСЛОВНИ ПРОСТОР И ОПРЕМА**
КАНЦЕЛАРИЈЕ, ПОГОНЕ ИЛИ ЛАБОРАТОРИЈЕ,
САЛЕ ЗА САСТАНКЕ И ОБУКЕ,
ИНТЕРНЕТ И ИТ ОПРЕМА,
КАНЦЕЛАРИЈСКА ОПРЕМА...
- **ПОСЛОВНО САВЕТОДАВСТВО И ОСТАЛЕ ПОСЛОВНЕ УСЛ.**
ПРАВНИ КОНСАЛТИНГ,
ФИНАНСИЈСКИ КОНСАЛТИНГ,
ВОЂЕЊЕ КЊИГА,
ИСТРАЖИВАЊЕ ТРЖИШТА,
ЗАШТИТА ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ,
ПОДРШКА КОД ПРОМОТИВНИХ НАСТУПА,
ПОМОЋ КОД ТРАНСФЕРА ТЕХНОЛОГИЈЕ И ЗНАЊА...

11.1.3. ФАЗЕ БОРАВКА ПРЕДУЗЕТНИКА У ИНКУБАТОРУ

- **ПРЕДИНКУБАЦИЈА (ФАЗА ПРИЈЕМА)**
  - ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА МЕСТО У ИНКУБАТОРУ
  - ПРЕДСЕЛЕКЦИЈА КАНДИДАТА
(КОМИСИЈА ВРШИ СЕЛЕКЦИЈУ НА ОСНОВУ СЕЛЕКЦИОНИХ КРИТЕРИЈУМА)
  - ПОДРШКА САВЕТОДАВАЦА
(КАКО БИ АПЛИКАНТИ УНАПРЕДИЛИ СВОЈЕ АПЛИКАЦИЈЕ)
  - ПРИЈЕМ У ИНКУБАТОР
(КОНАЧНИ ОДАБИР КАНДИДАТА, ПОТПИСИВАЊЕ УГОВОРА)
- **ИНКУБАЦИЈА**
(ПОЧЕТАК САМОСТАЛНОГ ОБАВЉАЊА ДЕЛАТНОСТИ **АЛИ УЗ СТАЛНУ ПОДРШКУ** ИНКУБАТОР ЦЕНТРА)
- **ПОСТИНКУБАЦИЈА**

11.1.4. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ЦЕНТАРА ЗА ПОСЛОВНУ ПОДРШКУ

- **ТЕХНОЛОШКИ ПАРКОВИ**
  - АКЦЕНАТ ЈЕ НА НОВИМ ТЕХНОЛОГИЈАМА
  - САРАДЊА СА НАУЧНИМ И ОБРАЗОВНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА
- **ПОСЛОВНО ТЕХНОЛОШКИ ПАРКОВИ**
- **ЦЕНТРИ ЗА ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГИЈА**

НА СЛИЦИ: НАУЧНО ТЕХНОЛОШКИ ПАРК ЗЕМУН А.Д. ("ИХИС")

11.2.

КЛАСТЕРИ

(енглески “cluster”: група, скуп, грозд)

СКУП, ОДНОСНО **ОРГАНИЗАЦИЈА,**
МЕЋУСОБНО ПОВЕЗАНИХ
ПРОИЗВОДНИХ И/ИЛИ УСЛУЖНИХ ПРЕДУЗЕЋА,
ЊИХОВИХ ДОБАВЉАЧА И ПОТПОРНИХ ИНСТИТУЦИЈА
СА ОДРЕЂЕНЕ ТЕРИТОРИЈЕ,
ЗБОГ:
ЗАЈЕДНИЧКОГ НАСТУПА НА ТРЖИШТИМА И
СТИЦАЊА КОНКУРЕНТСКИХ ПРЕДНОСТИ

11.2.

КЛАСТЕРИ

3 КОМПОНЕНТЕ КЛАСТЕРСКОГ ПОВЕЗИВАЊА:

ТЕРИТОРИЈАЛНА (ГЕОГРАФСКА) КОНЦЕНТРАЦИЈА

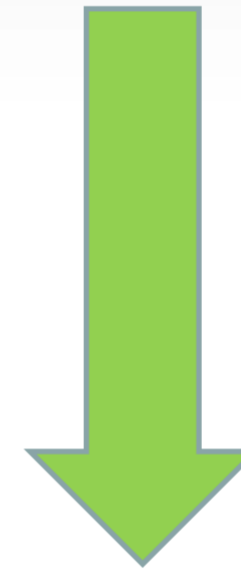
СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈА ПОСЛОВАЊА

(СЛИЧАН ИЛИ ИСТИ:
ПРОИЗВОДНИ ПРОГРАМ, ДОБАВЉАЧИ, КУПЦИ...)

МЕЂУСОБНО ПОВЕРЕЊЕ ИЗМЕЂУ ЧЛАНОВА КЛАСТЕРА

➤ **МОДЕЛИ ОСНИВАЊА КЛАСТЕРА**

“ОД ВРХА ПРЕМА ДНУ” - ДРЖАВА ИХ ОСНИВА

“ ОД ДНА КА ВРХУ” - ИНИЦИЈАТИВА КРЕЋЕ ОД ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКТАТА

➤ **ВРСТЕ КЛАСТЕРА**

ГЕОГРАФСКИ (ЧЛАНОВИ СУ СА ИСТОГ ПОДРУЧЈА)
СЕКТОРСКИ (ЧЛАНОВИ ПОСЛУЈУ У ИСТОМ СЕКТОРУ)

ХОРИЗОНТАЛНИ

ВЕРТИКАЛНИ (КЛАСТЕР ДОБАВЉАЧКОГ ЛАНЦА)

НАЦИОНАЛНИ

РЕГИОНАЛНИ

КОМЕРЦИЈАЛНИ (НПР: ПРОИЗВОЂАЧИ АУТОМОБИЛА И ДЕЛОВА)

ТЕХНО (НА ВИСОКИМ ТЕХНОЛОГИЈАМА)

KNOW-HOW (ОДРЖАВАЊЕ ПРЕДНОСТИ У ЗНАЊУ)

МЕШОВИТИ (НА КОНКУР. ПРЕДНОСТИ НЕКОГ ПОДРУЧЈА- ВИНАРИ)

КЛАСТЕРСКО ПОВЕЗИВАЊЕ НА ПРИМЕРИМА: ПОЉОПРИВРЕДЕ И ЦВЕЋАРСКЕ ДЕЛАТН.

UDRUŽENJE „KLASTER CVEĆA OBRENOVAC“
Uli. Kralja Aleksandra I br.10c
Tel/Fax 011/8728-245 011/8728-246

KLASTER CVEĆA OBRENOVAC

REGIONALNI CENTAR ZA RAZVOJ MALIH I SREDNJIH
PREDUZEĆA I PREDUZETNIŠTVA „BEOGRAD“ d.o.o.
Beograd, Topličin venac 11
Tel/fax: (+ 381 11) 2186 730; 2186 740; 2632 990
E-mail: office@dmis-pbbs.rs
Web-site: www.mspbbs.rs

AGRO KLASTER OBRENOVAC

AGRO KLASTER
OBRENOVAC
Obrenovac, Kralja Aleksandra
Tel/fax: (+ 381 11) 8728-24
E-mail: mspobrenovac@nac
Web-site: www.mspobrenovac.rs

ČLANOVI KLASTE

- 1.Reg. polj.gazdinstvo MILOV
Obrenovac, Aleksandra–Ace Simo
- 2.Reg. polj.gazdinstvo PETA
Krtinska, Grobljanska 11
- 3.Reg. polj.gazdinstvo ZO
Obrenovac, M. Milanovića 25a
- 4.Reg. polj.gazdinstvo
MARJANOVIĆ, Urovci, Urovačka 98
- 5.DRUŠTVO PČELARA
Obrenovac, Kralja Petra 7
- 6.Pčelarska zadruga SAČE,
Nemanjina 66
- 7.Samostalna zanatska lončarsko gr
ĐORĐEVIĆ, Dragan Đorđević,
Obrenovac, Vojvode Mišića 59/1
- 8.Zanatska radnja ETNO RADIO
Slović, preduzetnik, Skela, 56 rodoljub
- 9.Privredno društvo SRPSKA KU
Obrenovac, Zabran 61
- 10.OREX Proizvođačko trgovinsko
d.o.o. Obrenovac, Kralja Milutina 2
- 11.Preduzeće za proizvodnju, trgovin
AMBALAŽA SINĐELIĆ d.o.o., Lazarev
Obradovića 19
- 12.GRADSKA OPŠTINA OB
Obrenovac, Vuka Karadžića 74
- 13.REGIONALNI CENTAR ZA RAZV
PREDUZETNIŠTVA "BEOGRAD"
Topličin venac 11

unapređenja i
nje na teritoriji grada

Projekat „Agro klaster Obrenovac“
Projekat finansira Grad Beograd
podsticanja poljoprivrede
Beograda

- **ПРЕПРЕКЕ у ФУНКЦИОНИСАЊУ КЛАСТЕРА**
НЕПОВЕРЕЊЕ у ПАРТНЕРЕ,
НЕДОВОЉНА ПОСВЕЋЕНОСТ ЗАЈЕДНИЧКИМ ЦИЉЕВИМА,
НЕДОСТАТАК ТИМСКОГ РАДА,
НЕРЕАЛНА ОЧЕКИВАЊА ОД ЧЛАНСТВА у КЛАСТЕРУ,
НЕДОСТАТАК ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ДУХА,
НЕДОВОЉНА ФИНАНСИЈСКА И ПРАВНА ПОДРШКА ЗАЈЕДНИЧКИМ АКТИВНОСТИМА

11.3. САРАДЊА СА ВЕЛИКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА- ПРЕДУСЛОВ ОПСТАНКА ПРЕДУЗЕТНИКА

**ДИЛЕМА ВЕЛИКИХ:
ПРОИЗВОДИТИ или КУПИТИ ??????????????**

ИЛИ

**ОДНОСНО
ПРОИЗВОДИТИ у сопственој режији
или**

ПРЕПУСТИТИ ДРУГИМА ПРОИЗВОДЊУ?????

11.3. САРАДЊА СА ВЕЛИКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА- ПРЕДУСЛОВ ОПСТАНКА ПРЕДУЗЕТНИКА

ВЕЛИКИ СЕ ЧЕСТО ОДЛУЧЕ ДА
КУПЕ/ПРЕПУСТЕ ДРУГИМА ПРОИЗВОДЊУ,

ВЕЛИКИ ИМАЈУ НА ДЕСЕТИНЕ И СТОТИНЕ
КООПЕРАНАТА,

КОРИСТ:
И ЗА ЈЕДНЕ И ЗА ДРУГЕ.

11.3. САРАДЊА СА ВЕЛИКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА- ПРЕДУСЛОВ ОПСТАНКА ПРЕДУЗЕТНИКА

➤ **КООПЕРАЦИЈА**

ВЕЛИКИ ПРОИЗВОДЕ КЉУЧНЕ КОМПОНЕНТЕ,

МСП У УЛОЗИ **ЗАВИСНИХ ИСПОРУЧИЛАЦА** ИЛИ ИЗВОЂАЧА,

МСП РАДЕ ПО **СПЕЦИФИКАЦИЈИ** ВЕЛИКИХ,

ВЕЛИКИ **КОНТРОЛИШУ** ПРОЦЕС ПРОИЗВОДЊЕ МСП,

ВЕЛИКИ **ПОМАЖУ** МСП У ТЕХНОЛОГИЈИ, ОРГАНИЗАЦИЈИ, КРОЗ ОБУКЕ...

➤ **ПРОИЗВОДНА СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈА**
ШАНСА ЗА ДУГОРОЧАН ОПСТАНАК МСП

**ОБЛАСТ: ПРОИЗВОДЊА АЛИ И
УСЛУГЕ**

**НАРОЧИТО РАЗВИЈЕНО У: АУТОМОБИЛСКОЈ ИНДУСТРИЈИ,
ЕЛЕКТРОНСКОЈ ИНД,
МАШИНОГРАДЊИ...**

**ВЕЛИКИ СЕ ЧЕСТО ОДЛУЧЕ ДА КУПЕ/ПРЕПУСТЕ ДРУГИМА ПРОИЗВОДЊУ,
ВЕЛИКИ ИМАЈУ НА ДЕСЕТИНЕ И СТОТИНЕ КООПЕРАНАТА,
КОРИСТ: И ЗА ЈЕДНЕ И ЗА ДРУГЕ.**

➤ **ФУНКЦИЈА СНАБДЕВАЊА**

УЛОГА “САВРШЕНОГ КООПЕРАНТА” У СЛУЧАЈЕВИМА КАДА ЈЕ ВЕЛИКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА ЕФИКАСНИЈЕ ДА НАБАВЕ НЕГО ДА ПРОИЗВОДЕ ОДРЕЂЕНЕ КОМПОНЕНТЕ, ПОГОВОРО ОНЕ МАЛИХ СЕРИЈА И СПЕЦИФИЧ. НАЧИНА ПРОИЗВОДЊЕ

➤ **ФУНКЦИЈА ДИСТРИБУЦИЈЕ**

- МСП ПРЕУЗИМАЈУ ДИСТРИБУЦИЈУ ПРОИЗВОДА ВЕЛИКИХ ПРЕДУЗЕЋА И КОМПАНИЈА
- МСП ПРУЖАЈАЈУ ЈОШ ЧИТАВ СЕТ РАЗЛИЧИТИХ УСЛУГА (МОНТАЖА, УГРАДЊА, СЕРВИСИРАЊЕ...)

➤ АУТСОРСИНГ

ДОГОВОРЕНО ПРЕНОШЕЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПОСЛОВА НА СПЕЦИЈАЛИЗОВЕ ПРЕДУЗЕТНИКЕ, КАО НА ПРИМЕР:

- УСЛУГЕ ВЕШАРАЈА У ХОТЕЛИМА,
- УСЛУГЕ ЧИШЋЕЊА И ОДРЖАВАЊА ХИГИЈЕНЕ,
- КАДРОВСКА СЛУЖБА,
- ПРЕДСЕДНИК КУЋНОГ САВЕТА !!!!!!!!!!!!!

- ПРИПРЕМА ХРАНЕ (КЕТЕРИНГ) ЗА АВИО КОМПАНИЈЕ,
- КЊИГОВОДСТВЕНЕ УСЛУГЕ,
- ТРАНСПОРТ И ДИСТИБУЦИЈА
- ОБЕЗБЕЂЕЊЕ

Kategorisano | Aktuelno, Trendovi i inovacije

Autsorsing svetski trend: poruke „indijskog čuda“

Datum postavljanja 07. septembar 2010.

Praksa dogovornog prenošenja određenih poslova na specijalizovane firme sve više uzima maha u svetu. Jeftina a obrazovana radna snaga od Indije napravila najatraktivnije autsorsing tržište. Gde je mesto Srbije

Aktuelna ekonomska kriza, koja pritiska praktično čitavu planetu, naterala je sve vlade sveta, naravno i firme, da poslovanje maksimalno racionalizuju. Ta potreba da se troškovi svedu na minimum a da se time posao ni na koji način ne ugrozi, u prvi plan je izbacila autsorsing kao jednu od formi kojom se stiže do tog cilja.

Šta je zapravo autsorsing? On se može definisati kao ugovaranje ili prepuštanje dela poslova, ili čak celovitih poslova drugim, za tu vrsta posla specijalizovanim preduzetnicima ili firmama. Autsorsingu pribegava i državna administracija koja sve češće pojedine delove poslovanja poverava privatnom sektoru. U praksi autsorsing se iskazuje i kao nastojanje firmi da prepuštanjem određenih poslova za to specijalizovanim firmama (kadrovska služba, poslovi održavanja higijene, finansijski poslovi, informacione tehnologije ...) racionalizuje sopstveno poslovanje. No, nezavisno od toga da li autsorsingu pribegavaju državna administracija ili najrazličitije firme, on je u biti pojava dogovornog prenošenja određenih poslova na za to specijalizovana preduzeća, uz određenu naknadu.

Poštanski šalteri privatnicima

U svetu se autsorsing uveliko praktikuje. Primera radi, australijska avio kompanija „Qantas“ prepustila je ukupnu pripremu hrane za avio putnike privatnim catering firmama. Ili australijske državne pošte su

Najnovije

Popularno

Komentari

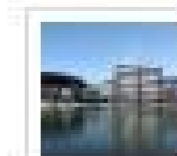
RSS

EPS čeka kredit za gradnju mini hidroelektrana 04. apr, 2011

Rast prodaje računara i mobilnih telefona 04. apr, 2011

Srpska preduzeća nedovoljno prisutna na sajmovima u Minhenu 03. apr, 2011

Pokrenuta asocijacija za razvoj tržišta digitalnog marketinga 03. apr, 2011

Čini se da je Indija, više od svih drugih zemalja, u outsorsingu prepoznala svoju šansu i priliku da uposli dobar broj svojih obrazovanih građana. Ilustracije radi, kompanija „American express“ je još 1984. deo svojih poslova premestila u Indiju, gde je uspostavljen njen Finansijski centar za istok, jedan od tri najveća procesna odeljenja u svetu. Računica je jasna: ovlašćeni knjigovođa u Indiji godišnje zarađuje 7.000 dolara. Njegov kolega u SAD godišnje zarađuje 40.000 dolara. Kako je kvalitet njihovih usluga sličan, a ni u znanju nema

bitnih razlika, razumljivo je zašto je poslodavac posao poverio knjigovođama iz Indije. Navedeni podaci takođe objašnjavaju zašto je u Indiji outsorsing tržište, samo u 2002. i 2003. godini poraslo za 70 odsto.

Od outsorsinga 17 milijardi dolara

Da je outsorsing svetski proces potvrđuju i podaci da je poznati „Procter & Gamble“ outsorsovao celokupnu kadrovsku službu, „Good Year“ nabavnu službu, da je u Finskoj i Norveškoj oko 60 odsto IT usluga outsorsovano...

U pojedinim zemljama outsorsing je postao maltene važna privredna grana. U već pominjanoj Indiji direktne strane investicije u outsorsing, za kratko vreme, dostigle su čak 17 milijardi dolara. U početku, Indija je svoju outsorsing poziciju gradila na činjenici da i neškolovani Indijci znaju engleski jezik, da je informatičko obrazovanje u ovoj zemlji na visokom nivou, da ono u ovom trenutku ima nekoliko stotina hiljada obrazovanih programera. Zato ne čudi što su najveći svetski igrači iz IT industrije, kao recimo Intel, Microsoft, IBM, Cisco, Nokia, Ericsson... delove svojih poslova prepustili Indijcima.

No, Indija nije jedina. Javljuju se novi veliki igrači na outsorsing tržištu, poput Filipina, Nigerije, naravno Kine, ali i nekih zemalja istočne Evrope.

Gde je Srbija na outsorsing tržištu? Sigurno ne na vrhu, ali ni na dnu. Još od devedesetih godina outsorsing se primenjuje i na ovim našim prostorima, mada smo daleko od pozicije da od pružanja outsorsing usluga napravimo važan spoljnotrgovinski biznis.

Primer Indije i još nekoliko zemalja govori da u ovom svetskom procesu nismo bez šansi. Mada, treba priznati i sledeće: najveći broj stanovnika Srbije uopšte ne zna šta je outsorsing.

Poslovne ideje
INTERNET MAGAZIN ZA PREDUZETNIKE

Prijavite se na naš besplatan e-mail newsletter.
Budite u toku!

Email Adresa *

Ime

Prezime

* obavezno polje

Odaberite delatnosti koje vas zanimaju

- Proizvodnja
- Trgovina
- Usluge
- Finansije

Prijava

➤ **ВИДОВИ САРАДЊЕ ВЕЛИКИХ И МСП У Р.СРБИЈИ**

ВЕЛИКА ПРЕДУЗЕЋА У Р.СРБИЈИ СУ УГЛАВНОМ ЈАВНА И КОМУНАЛНА ПРЕДУЗЕЋА КОЈА НИСУ ПОСЕБНО ЗАИНТЕРЕСОВАНА ЗА МСП.

**ПРОЈЕКАТ “СЕЦЕП” - ПОДРШКА ЈАЧАЊУ КОНКУРЕНТНОСТИ
ПРЕДУЗЕЋА И ПРОМОЦИЈИ ИЗВОЗА**

- РАЗВОЈ КЛАСТЕРА,**
- РАЗВОЈ ЛАНАЦА СНАБДЕВАЊА И**
- ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА ПОСЛОВАЊА МСП**

- “MEET THE BUYER” ПОВЕЗИВАЊЕ ДОМАЋИХ ПРЕДУЗЕЋА СА
ПОТЕНЦИЈАЛНИМ СТРАНИМ ПОСЛОВНИМ ПАРТ.**

11.4. ФОНДОВИ РИЗИЧНОГ КАПИТАЛА- НАЧИН ЗА ПРЕВАЗИЛАЖЕЊЕ ПРОБЛЕМА ФИНАНСИРАЊА МСП

11.4.1. ПОСЛОВНИ АНЂЕЛИ (Business Angels)

**ФИЗИЧКА ИЛИ ПРАВНА ЛИЦА КОЈА ИНДИВИДУАЛНО ИЛИ КРОЗ
УДРУЖИВАЊА УЛАЖУ СВОЈ КАПИТАЛ, ЗНАЊЕ И ПОСЛОВНЕ КОНТАКТЕ
У РАЗВОЈ ПОСЛОВНИХ ИДЕЈА НАЈЧЕШЋЕ СА ПОТЕНЦИЈАЛОМ ЗА БРЗ РАСТ.**

- **ОБЕЗБЕЂУЈУ ПОЧЕТНИ КАПИТАЛ УЗ ЗАМЕНУ ЗА:
% У ВЛАСНИШТВУ ИЛИ
ДОБИТ.**
- **МОТИВ:** ЗАРАДА АЛИ И ...

➤ **МРЕЖЕ ПОСЛОВНИХ АНЂЕЛА** (ОКО 420 У ЕУ И ОКО 360 У УСА):

- ЕВРОПСКА МРЕЖА ПОСЛОВНИХ АНЂЕЛА - ЕБАН
- BANE AND SWARM INVESTMENT GROUP
- MOUNTAIN PARTNERS GROUP

➤ **МРЕЖА ПОСЛОВНИХ АНЂЕЛА У Р.СРБИЈИ- СБАН** WWW.SBAN.EU

НА САМОМ ПОЧЕТКУ У СРБИЈИ (ОД КРАЈА 2010.ГОДИНЕ)

ЦИЉ: ПОВЕЗИВАЊЕ ПОСЛОВНИХ АНЂЕЛА И ПРЕДУЗЕТНИКА

11.4.2. РИЗИЧНИ ПРЕДУЗЕТНИ КАПИТАЛ (venture capital)

КАПИТАЛ КОЈИ СПЕЦИЈАЛИЗОВАНО ПРЕДУЗЕЋЕ ИЛИ ФОНД **УЛАЖЕ** У ДРУГО ПРЕДУЗЕЋЕ КОЈЕ СЕ ОСНИВА, РАЗВИЈА СЕ ИЛИ СЕ НАЛАЗИ У ПОСЛОВНИМ ТЕШКОЋАМА И РЕОРГАНИЗАЦИЈИ. УЛАГАЊЕ ЋЕ СЕ РЕАЛИЗОВАТИ **АКО** СЕ ПРОЦЕНИ ДА ПРЕДУЗЕЋЕ ИМА **ШАНСЕ, ИНОВАТИВНИ КАПИТАЛ И ПЕРСПЕКТИВУ ДА СЕ РАЗВИЈЕ, ПОРАСТЕ И ПОСТАНЕ КОНКУР.**

УЛАГАЧ СНОСИ **РИЗИК** ПОСЛОВНОГ НЕУСПЕХА **АЛИ** ЗАТО СТИЧЕ ВЛАСНИЧКА И УПРАВЉАЧКА ПРАВА И **ЕВЕНТУАЛНО ВИСОКЕ СТОПЕ ПРИНОСА.**

12. СПЕЦИФИЧНОСТИ УПРАВЉАЊА ПОРОДИЧНИМ ПРЕДУЗЕЋИМА

ПОРОДИЧНА ПРЕДУЗЕЋА:

- **НАЈСТАРИЈИ** И **НАЈЧЕШЋИ** ВИД ОРГАНИЗОВАЊА ПРЕДУЗЕТНИКА
- **НЕКЕ ОД НАЈВЕЋИХ И НАЈПОЗНАТИЈИХ СВЕТСКИХ КОМПАНИЈА**
СУ У ПОРОДИЧНОМ ВЛАСНИШТВУ

УЧЕШЋЕ

ПОРОДИЧНИХ ПРЕДУЗЕЋА У УКУПНОМ БРОЈУ ПРЕДУЗЕЋА:
ПРЕКО 90% У ЗЕМЉАМА СРЕДЊЕГ И ДАЛЕКОГ ИСТОКА,
75% У ПРИВРЕДИ БРИТАНИЈЕ,
И У СРБИЈИ СУ МНОГА МСПП УСТВАРИ ПОРОДИЧНЕ ФИРМЕ/ПРЕДУЗ.

СПЕЦИФИЧНОСТИ МЕНАџМЕНТА У ПОРОДИЧНИМ ПРЕДУЗЕЋИМА

У **УЖЕМ** СМИСЛУ:

ОНО ПРЕДУЗЕЋЕ КОЈЕ ЈЕ У **ВЛАСНИШТВУ** ЧЛАНОВА ЈЕДНЕ ПОРОДИЦЕ И КОЈИМ **УПРАВЉАЈУ** ЊЕНИ ОСНОВАЧИ ТЈ. ЧЛАНОВИ ЊИХОВИХ ПОРОДИЦА

У **ШИРЕМ** СМИСЛУ:

У КОМЕ ОСНИВАЧИ И ЊИХОВЕ ПОРОДИЦЕ ИМАЈУ **ЗНАЧАЈАН % ВЛАСНИШТВА** ТЈ. КОНКТРОЛНИ ПАКЕТ И ВОДЕЋУ УЛОГУ У **ВОЂЕЊУ ПОСЛА**

АЛИ И У СЛУЧАЈУ КАД ЈЕ:

ПОРОДИЦА **МАЊИНСКИ ВЛАСНИК**, АЛИ ЧЛАНОВИ ПОРОДИЦЕ ИМАЈУ **ЗНАЧАЈАН УТИЦАЈ НА ПОСЛОВАЊЕ** ТЈ. ТАЈ УТИЦАЈ НИЈЕ СРАЗМЕРАН ВЛАСНИЧКОМ УДЕЛУ ПОРОДИЦЕ У ПРЕДУЗЕЋУ

КРИТЕРИЈУМИ:

УДЕО (у %) ПОРОДИЦЕ У ВЛАСНИШТВУ

УТИЦАЈ ПОРОДИЦЕ НА ПОСЛОВНУ ПОЛИТИКУ

УДЕО (у %) ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ У СТРУКТ. ЗАПОСЛЕНИХ

**3 ЕЛЕМЕНТА
ПОРОДИЧНОГ БИЗНИСА:**

ПОРОДИЦА

ПРЕДУЗЕЋЕ (ФИРМА)

ИМОВИНА

ПОРОДИЧНА ПРЕДУЗЕЋА - ПРЕДНОСТИ

- ПОСВЕЋЕНОСТ ПОСЛУ
- ЛОЈАЛНОСТ ПРЕДУЗЕЋУ
- СПЕЦИФИЧНА ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ
- КОНТИНУИТЕТ ЗНАЊА (С КОЛЕНА НА КОЛЕНО)
- ПОВЕРЕЊЕ ОКРУЖЕЊА У ПРЕДУЗЕЋЕ
- ИМИЦ И ПРЕПОЗНАТЉИВ ИДЕНТИТЕТ
- НЕФОРМАЛАН ПРИСТУП И ФЛЕКСИБИЛНОСТ У ПОСЛОВАЊУ

ПОРОДИЧНА ПРЕДУЗЕЋА - НЕДОСТАЦИ

- **СУКОБ ИНТЕРЕСА** НА РЕЛАЦИЈИ ПРЕДУЗЕЋЕ-ПОСАО
- **РИВАЛСТВО** УНУТАР ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ
- **НЕФОРМАЛНОСТ**
- **НЕДОСТАТАК ЈАСНО ДЕФИНИСАНИХ ПОСЛОВНИХ ПРОЦЕДУРА**
- **ПРЕНОШЕЊЕ ПОРОДИЧНИХ ПРОБЛЕМА** НА ПОСАО
- **НЕПРИХВАТАЊЕ** НЕМИМОВНИХ ПРОМЕНА
- **ГЕНЕРАЦИЈСКИ ЈАЗ**
- **ПИТАЊЕ ПОВЛАЧЕЊА СА ПОСЛА**
- **ПРОБЛЕМ ТРАЈАЊА**

УПРАВЉАЊЕ ПОРОДИЧНИМ ПРЕДУЗЕЋЕМ

ЗАСНИВА СЕ НА :

ПОЗНАВАЊУ СПЕЦИФИЧНОСТИ, ПРЕДНОСТИ И НЕДОСТАКА
ПОРОДИЧНИХ ПРЕДУЗЕЋА АЛИ И

ОПШТЕПРИХВАЋЕНИМ ПРИНЦИПИМА УПРАВЉАЊА КОЈА ВАЖЕ
И ЗА СВЕ ДРУГЕ ВРСТЕ ПРЕДУЗЕЋА

➤ ПРЕНОС МЕНАЏМЕНТА СА ЈЕДНЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ НА ДРУГУ

- НОВА ГЕНЕРАЦИЈА ИМА ДРУГАЧИЈЕ ВИЂЕЊЕ ПОСЛА,
- **БЛАГОВРЕМО** ГА ПРИПРЕМИТИ (ПЛАНИРАТИ ПРЕНОС)
- ДА ПРОЂЕ **ШТО БЕЗБОЛНИЈЕ** ПОГОТОВО ЗБОГ ПОСЛОВНИХ ПАРТНЕРА,
- СУМЊА ДА ЛИ ЋЕ НАСЛЕДНИК УСПЕШНО ДА ИЗВРШАВА ПРЕДХОДНО УГОВОРЕНЕ ОБАВЕЗЕ

➤ ОДНОС ИЗМЕЂУ ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ

- **НИСУ СВИ ЧЛАНОВИ ПОРОДИЦЕ ЈЕДНАКО ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЗА ПОРОДИЧНИ ПОСАО. ШТА РАДИТИ СА ТАКВИМА?**
- **КАКО **ДЕЛИТИ ЗАРАДУ?** СВИМА ПОДЈЕДНАКО ИЛИ ПРЕМА ЗАСЛУЗИ, СПОСОБНОСТИ И ДОПРИНОСУ УСПЕХА ПРЕДУЗЕЋА?**

➤ УВОЂЕЊЕ НАСЛЕДНИКА У ПОСАО

- **КО** ЋЕ БИТИ НАСЛЕДНИК?

- **КАКО** ОДАБРАТИ НАСЛЕДНИКА?

- **2 НАЧИНА** УВОЂЕЊА У ПОСАО:

ПОСТЕПЕНО УВОЂЕЊЕ (У СВОЈОЈ ФИРМИ, СТЕПЕНИЦА
ПО СТЕПЕНИЦА)

КАСНИЈЕ УВОЂЕЊЕ (СТИЧУ ИСКУСТВО У НЕКОМ
ДРУГОМ ПРЕДУЗЕЋУ)

**ПРИМЕР
“ПОРОДИЧНОГ”
ПРЕДУЗЕЋА**

➤ ОДНОС ЗАПОСЛЕНИХ НА РЕЛАЦИЈИ: ЧЛАНОВИ-НЕЧЛАНОВИ ПОРОДИЦЕ

- ПОТЕНЦИЈАЛНИ ИЗВОР КОНФЛИКАТА

- ПОСТОЈАЊЕ **ВЕШТАЧКИХ ПОДЕЛА** :

“МИ”/“ОНИ” ,

“НАШЕ”/“ЊИХОВО”

- **СПРЕЧИТИ ФАВОРИЗОВАЊЕ** ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ У ОДНОСУ
НА ОСТАЛЕ ЗАПОСЛЕНЕ

ВАЖНО!!!!!!!!!!!!!!

- **НАЋИ БАЛАНС ПО ВИШЕ ОСНОВА**
ПОСАО / ПОРОДИЦА,
ОСНИВАЧ / НАСЛЕДНИЦИ,
ЧЛАНОВИ ПОРОДИЦЕ / НЕЧЛАНОВИ,
ПОРОДИЦА / ПРОФЕСИОНАЛНИ МЕНАѢЕРИ
- **ОБЕЗБЕДИТИ ЕФИКАСНУ ОРГАНИЗАЦИОНУ СТРУКТУРУ**
- **ОБЕЗБЕДИТИ КОНТИНУИТЕТ ПРЕДУЗЕЋА (ОПСТАНАК НА ДУГИ РОК)**

УПРАВЉАЊЕ ПОРОДИЧНИМ ПРЕДУЗЕЋЕМ У ЗАВИСНОСТИ ОД ФАЗЕ РАЗВОЈА

I ФАЗА:

ПОЧЕТНА ФАЗА,
ОСНИВАЧ ИМА ПОТПУНУ КОНТРОЛУ НАД ПОСЛОВАЊЕМ,
ПЛАНИРАЊЕ НАСЛЕДНИКА,
ЕВЕНТУАЛНО УВОЂЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ МЕНАѢРА

II ФАЗА:

НАСЛЕДНИЦИ СУ ПРЕУЗЕЛИ ПОСАО,
ОСНИВАЧ ВИШЕ НЕМА ГЛАВНУ РЕЧ,
ПРОБЛЕМ КАКО ОДРЖАТИ ПОРОДИЧНО ВЛАСНИШТВО,
ПОЈАВЉУЈУ СЕ НОВИ ЦИЉЕВИ ПОСЛОВАЊА,
ПРОФЕСИОНАЛИЗАЦИЈА МЕНАѢМЕНТА

III ФАЗА:

- **РАЗИЛАЖЕЊЕ ИНТЕРЕСА** НА РЕЛАЦИЈИ ПОРОДИЦА - ПРОСАО,
- **ПРЕИСПИТИВАЊЕ** ОДНОСА ПРЕДУЗЕЋЕ - ПОРОДИЦА,
- **ДЕФИНИСАЊЕ** ОДНОСА ПОРОДИЦА - МЕНАџМЕНТ **ИЗВАН ПОРОДИЦЕ,**
- **РЕШАВАЊЕ ПИТАЊА И КОНФЛИКАТА** УНУТАР ПОРОДИЦЕ

13. ИЗЛАЗАК ПРЕДУЗЕТНИКА ИЗ ПОСЛА (ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ПОДУХВАТА)

КАКО

ИЗАЋИ ИЗ ПОСЛА (ПРЕКИНУТИ ПОСЛОВНУ АКТИВНОСТ)?

ЗАШТО и КАДА

ИЗАЋИ ИЗ ПОСЛА (ПРЕКИНУТИ ПОСЛОВНУ АКТИВНОСТ)?

ПЕНЗИЈА, УМОР, ЗАСИЋЕЊЕ, ПОРОДИЧНИ РАЗЛОЗИ, ЛОШИ ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТИ, ЈАЧАЊЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ, ПАД ТРЖИШНОГ УЧЕШЋА, НЕКОНКУРЕНТНОСТ...

ВАЖНО!!!!!!!!!!!!

О СТРАТЕГИЈИ ИЗЛАСКА ПРЕДУЗЕТНИЦИ МОРАЈУ ДА РАЗМИШЉАЈУ ВЕЋ НА ПОЧЕТКУ ОБАВЉАЊА ДЕЛАТНОСТИ

